

190 και 180 ἔτους π. Χ., κατέλαβεν ὁ Φαρνάκης Α', ὁ τοῦ βασιλέως Μιθριδάτου Δ' υἱός, τὴν Σινώπην, ἣτις ἦτο ἡ ἀκμαιοιάτη ὄλων τῶν κατὰ τὰ μεσημβρινὰ παραλία τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἑλληνίδων πόλεων. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὸ ποντικὸν κράτος δὲν ἔπαυσε προαγόμενον, πρωτεύουσαν ἔχον τὴν μεγάλην καὶ πλουσίαν ἐκείνην ἑλληνίδα πόλιν, ἣτις τότε εἶπερ ποτὲ ἄλλοτε ἤκμασε, θαλασσοκρατοῦσα ἐν τῷ Εὐξείνῳ καὶ διὰ λαμπρῶν τῆς τέχνης ἔργων κοσμηθεῖσα ὑπὸ τῶν νέων αὐτῆς δυναστῶν. Εἰς τὸν ὑπατον δὲ βαθμὸν τῆς δυνάμεως ἔφθασε τὸ βασίλειον τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἐγγόνου τοῦ Φαρνάκου, Μιθριδάτου στ' (1) τοῦ μεγάλου, ὅστις, ἐν ἀρχῇ τῆς τελευταίας π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, καὶ αὐτῶν τῶν παντοδυνάμων Ρωμαίων ἀνεδείχθη φοβερὸς πολέμος.

Εἰς Καππαδοκίαν ὁ ἑλληνισμὸς διεδόθη βραδύτερον ἢ ἀλλαχοῦ, διότι ἀρχαιότερον μὲν κτίσμα οὐδὲν ὑπῆρχεν αὐτόθι, τὰ δὲ νεώτερα δὲν ἤρχισαν ἰδρυόμενα εἰμὴ περὶ τὰ μέσα τῆς δευτέρας π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἀπὸ τοῦ ἐγχωρίου βασιλέως τῆς Καππαδοκίας Ἀριαράθου Ε' (2), περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης λέγει ὅτι μετέσχε παιδείας ἑλληνικῆς «ἐξ οὗ καὶ ἡ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι παλαί ἀγνοουμένη Καππαδοκία τότε τοῖς πεπαιδευμένοις ἐμβιωτήριον ὑπῆρχεν». Ἐκτοτε δὲ τέσσαρες ἀναφέρονται ἐνταῦθα ὀνομασταὶ ἑλληνικαὶ πόλεις· Ἀριαράθεια, Εὐσέβεια ἢ πρὸς τῷ Ταύρω, «πόλις ἑλλὰς ἐν τῷ Καππαδόκων ἔθνεϊ» κατὰ Φιλόστρατον (3). Εὐσέβεια ἢ πρὸς τῷ Ἀργαίῳ ἢ καὶ Μάζακα (4) καλουμένη, περὶ ἧς ὁ Στράβων βεβαίῳ ὅτι «χρῶνται οἱ Μαζακηνοὶ τοῖς Χαρώνδα νόμοις, αἰρούμενοι καὶ Νομφδόν, ὅς ἐστιν αὐτοῖς ἐξηγητῆς τῶν νόμων»· τελευταῖον Ἀρχελαΐς. Ἀλλὰ ὑπῆρχον βεβαίως καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐν Καππαδοκίᾳ ἑλληνίδες πόλεις, διότι κατὰ τὸν αὐτὸν Στράβωνα ὁ βασιλεὺς Τιγράνης ἔκτισεν ἐκεῖ πόλιν ἣν ὠνόμασεν Τιγρανόκερτα «ἐκ δώδεκα ὑπ' αὐτοῦ ἐρημωθεισῶν ἑλληνίδων πόλεων συναγαγῶν» (5).

Ἡ Φρυγία διετέλεσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑποτετιμμένη εἰς τοὺς Σελευκίδας· καθὼς κειμένη δ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας διασχίζεται ὑπὸ μεγάλων ἐμπορικῶν ὁδῶν, καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς ταύτας εὐρίσκομεν τὰ πλεῖστα νέα κτίσματα. Ἐκ τούτων ἀναφέρονται ὀνομαστικῶς 29, ἀλλὰ τὰ ἀκόλουθα 14 φαίνονται τὰ μᾶλλον ἀνιμφισβήτητα. Λαοδίχεια· Φιλομήλιον (6)· Πολύβοτος· Σύνναδα, τῆς ὁποίας σφύζονται νομίσματα φέροντα Συναδάων ἰώνων, Συναδάων δωριέων, Ζεὺς πάνδημος Συναδάων· Δοκμία· Λυσίας· Πέλται, αἵτινες ἀναφέρονται μὲν ἤδη ἐν τῇ Ἀναβάσει τοῦ Ξενοφώντος ἀλλ' ἐδέχθησαν πολλοὺς

(1) Οὕτως ἰσχυρίζετο ὁ Μιθριδάτης στ' ὁ Εὐπάτωρ ἢ καὶ μέγας ἐπικαλούμενος. Ὡς ἀρχηγέτης τῆς δυναστείας ἀναφέρεται σατράπης τις Μιθριδάτης (ὁ Μιθριδάτης Α') πρὸ τῆς στρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀρχῶν τῆς χώρας. Υἱὸς δὲ ἡ ἑγγονος τούτου ὀμώνυμος Μιθριδάτης Β' διαρκούντος ἔτι τοῦ ἐμφιλίου πολέμου τῶν Μακεδόνων, ἀκριβῶς καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἀριαράθης Γ' κατελάμβανε τὴν Καππαδοκίαν (Ἰδ. ἀνωτέρω σημ.), ἔθετε παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἄλφου μεταξὺ Σινώπης καὶ Ἀμισοῦ τὰς βάσεις τοῦ ποντικῆς κράτους καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται οὗτος καὶ Κτίστης

(2) Ἀριαράθου τοῦ στ' υἱοῦ τοῦ Ε'

(3) Τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῆς πόλεως εἶναι Τύανα.

(4) Ἡ ἔπειτα Καισάρεια Καππαδοκίας.

(5) Ὁ Τιγράνης ἔκτισε τὰ Τιγρανόκερτα ἢ Τιγρανούπολιν ἐν τοῖς ὁρίοις Ἀρμενίας καὶ Μεσοποταμίας, τὴν πόλιν τὴν κληθεῖσαν ὕστερον Μαρτυρούπολιν, νῦν Μαρδίν· ἔκτισε δὲ αὐτὴν διὰ τῶν ἀπὸ Μαζάκων καὶ τῆς λοιπῆς Καππαδοκίας ἀνασπαστῶν γενομένων Ἑλλήνων, οὓς ὕστερον ὁ Λεύκολλος, καταλαβὼν τὰ Τιγρανόκερτα, ἐπεμψεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν.

(6) Ὁ παρὰ Πολυβίῳ (ΛΑ. 35. 2), ὅστις πρῶτος μνημονεύει τῆς πόλεως ταύτης, τύπος τοῦ ὀνόματος εἶναι Φιλομήλιον.